

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณธรรม
และความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*

VISIONARY LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING MORALITY AND
TRANSPARENCY IN SCHOOL OPERATIONS UNDER CHANTHABURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

มนีรัตน์ จันทรา*, เรียงวิชัย นิลโคตร, วัยวุฒิ บุญลอย

Maneerat Chantra, Reongwit Nilkote, Waiwoot Boonloy

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี ประเทศไทย

Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi, Thailand

*Corresponding author E-mail: maneerat1409@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 2) ศึกษาคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน และได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการทำงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.51$) 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา มีผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ เท่ากับ .846 และอำนาจพยากรณ์ เท่ากับ .715 ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานร้อยละ 71.50 สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ $\hat{Y} = -.010 + .678 (X_1) + .315 (X_5)$ และสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z}_y = .589 (X_1) + .279 (X_5)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์, ผู้บริหารสถานศึกษา, คุณธรรมและความโปร่งใส

* Received December 5, 2023; Revised December 18, 2023; Accepted December 22, 2023

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the visionary leadership of school administrators 2) to study the integrity and transparency in the operation of educational institutions 3) to study the relationship between the visionary leadership of school administrators and the integrity and transparency in the operation of educational institutions and 4) to create equations to predict the visionary leadership of school administrators that affect the integrity and transparency in the operation of educational institutions. It is quantitative research. The tool is a questionnaire with a sample of 310 people, analyzed by mean, standard deviation. Pearson's correlation and multiple regression analysis. The results showed that 1) the overall leadership of the executive vision was high ($\bar{X} = 4.29$), 2) the effectiveness of the school in working on integrity and transparency in the operation of the school as a whole was at a high level. ($\bar{X} = 4.51$), 3) the relationship between visionary leadership of school administrators and morality and transparency in school operations. and 4) the visionary leadership of school administrators impacted the integrity and transparency of school operations. The tool is a questionnaire. The sample consisted of 310 people by random sampling with proportional stratification. (Proportional Stratified Random Sampling) obtained using a proportional stratified random sampling method. The research instrument is a 5-level rating scale, divided into 3 parts, namely, part 1, a general information questionnaire of the respondents. Part 2 is a questionnaire to study the visionary leadership of educational institution administrators that affects morality and transparency in the operations of educational institutions. And Part 3 is a measurement to evaluate morality and transparency in the operations of educational institutions. According to the assessment measure of morality and transparency in the operations of government agencies, the researcher sent data collection tools to 310 sample educational institutions and received the questionnaires back and were complete. Calculated as 100 percent. The multiple correlation coefficient was .846 and the forecasting power was .715, affecting operational integrity and transparency by 71.50%, the forecast equation in raw score format $\hat{Y} = -.010 + .678 (X_1) + .315 (X_5)$ and the forecast equation in the form of a standardized score $\hat{Z}_y = .589 (X_1) + .279 (X_5)$

Keywords: Visionary leadership, School Administrators, Morality and Transparency in schools

บทนำ

จากการกำหนดทิศทาง การพัฒนาประเทศ ในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะ และคุณลักษณะ ที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเปิดโอกาส ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาประเทศ การศึกษาจึงนับว่ามีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศชาติ ให้มีคุณภาพเหมาะสม ซึ่งหัวใจของการศึกษา คือ ผู้บริหาร คุณภาพและประสิทธิผลของการศึกษาจะสัมพันธ์ และแปรผันไปตามความสามารถของผู้บริหาร หากผู้บริหารเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ทำหน้าที่ในการนำองค์กร กระตุ้น จูงใจ ให้ผู้ตามมีพฤติกรรมไปในทิศทางเดียวกัน เป็นไปตามแผนกลยุทธ์ขององค์กร

ยอมช่วยนำพาองค์การประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมายและเป็นที่ยอมรับ ตรงข้ามนั้นถ้าหากผู้บริหารในองค์การเป็นบุคคลที่ด้อยความสามารถ ย่อมทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาขาดขวัญกำลังใจ จึงนำไปสู่ผลการบริหารงานที่องค์การไม่พึงประสงค์ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน (ภารดี อนันต์นาวิ, 2553)

ในปัจจุบันเพื่อเป็นการส่งเสริมความพร้อมในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของบุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ให้มีประสิทธิภาพ ยกระดับการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลัก ธรรมาภิบาล สร้างความโปร่งใสในการดำเนินงาน ปลอดจากการทุจริตและให้ความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีมาตรฐาน จึงจำเป็นที่องค์การต้องรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้สำหรับการประเมินเชิงบวกเป็นเครื่องมือเพื่อการสร้างความตระหนักให้กับองค์การรัฐ ให้มีการดำเนินงานโดยยึดมั่นในความโปร่งใสมีคุณธรรม และเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต เรียกว่า การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) (วรภัทร ภูเจริญ, 2547)

จากการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 79 โรงเรียน สรุปผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลการประเมินในภาพรวมการดำเนินงานอยู่ในระดับ B โดยมีสถานศึกษาได้คะแนนการประเมินผลการดำเนินงานอยู่ในระดับ AA จำนวน 7 แห่ง ระดับ A จำนวน 35 แห่ง ระดับ B จำนวน 20 แห่ง ระดับ C จำนวน 8 แห่ง ระดับ D จำนวน 7 แห่ง และระดับ F จำนวน 2 (จรัส อติวิทยากรณ์, 2554)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อใช้สำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ให้พัฒนาเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำการเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,524 คน (โรงเรียนประถมศึกษาจันทบุรี, 2565)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน จากประชากร จำนวน 1,524 คน (โรงเรียนประถมศึกษาจันทบุรี, 2565) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 310 คน ได้โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของครูผู้สอนแต่ละสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

3. ด้านเนื้อหา ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทักษะของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา

4. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ใช้แบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบและประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา และด้านวิจัย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือ IOC มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.60 - 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) นำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายตัวอย่าง จำนวน 30 คน และได้หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา ทั้งฉบับเท่ากับ .98 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และตอนที่ 3 แบบสอบถามคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

5. ด้านการเก็บข้อมูลการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน (checklist) ระยะที่ 2 ส่งเครื่องมือรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 ฉบับ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบสอบถามและรวบรวมเอาไว้ โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลกลับคืน และระยะที่ 3 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 310 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

6. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ การทดสอบความสัมพันธ์แบบสหสัมพันธ์ (Correlation Matrix) โดยรูปแบบ Panel และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Simple Regression Model) และอธิบายความสัมพันธ์ด้วยสมการได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + \dots + b_pX_p$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = \beta_1Z_1 + \beta_2Z_2 + \dots + \beta_kZ_k$$

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีผลการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ที่	ภาวะผู้นำแบบวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1	ระดับทักษะของผู้บริหาร			
		n = 310			
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	การเสริมพลังอำนาจ	4.21	0.93	มาก	5
2.	การสร้างวิสัยทัศน์	4.26	0.86	มาก	4
3.	การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	4.32	0.88	มาก	2
4.	การเผยแพร่วิสัยทัศน์	4.33	0.82	มาก	1
5.	การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.31	0.92	มาก	3
รวม		4.28	0.88	มาก	

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X}) เท่ากับ 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.88 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ค่าเฉลี่ยเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X}) เท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.88 รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.88 และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเสริมพลังอำนาจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X}) เท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.93

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการศึกษาคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ที่	การทำงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1	ระดับทักษะของผู้บริหาร			
		n = 310			
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	การปฏิบัติหน้าที่	4.61	0.74	มากที่สุด	1
2.	การใช้งบประมาณ	4.43	0.85	มาก	8
3.	การใช้อำนาจ	4.37	0.87	มาก	9
4.	การใช้ทรัพย์สินของราชการ	4.54	0.81	มากที่สุด	4
5.	การแก้ไขปัญหาการทุจริต	4.49	0.78	มาก	6
6.	คุณภาพการดำเนินงาน	4.48	0.81	มาก	7
7.	ประสิทธิภาพการสื่อสาร	4.56	0.77	มากที่สุด	2
8.	การปรับปรุงระบบการทำงาน	4.56	0.81	มากที่สุด	3
9.	การเปิดเผยข้อมูล	4.28	0.78	มากที่สุด	10
10.	การป้องกันการทุจริต	4.53	0.78	มากที่สุด	5
รวม		4.51	0.79	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ระดับอยู่ในระดับมาก

ที่สุด ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.79 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ข้อและอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ โดย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.74 รองลงมา คือ ด้านประสิทธิภาพการสื่อสาร ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.77 และด้านการปรับปรุงระบบการทำงาน ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.81 และน้อยที่สุด คือ ด้านการเปิดเผยข้อมูล ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.78

วัตถุประสงค์ที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตัวแปร	X	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y
X	1						
X ₁	.958**	1					
X ₂	.975**	.941**	1				
X ₃	.974**	.919**	.946**	1			
X ₄	.972**	.896**	.925**	.942**	1		
X ₅	.957**	.882**	.905**	.905**	.938**	1	
Y	.835**	.835**	.816**	.795**	.794**	.799**	1

**p< .01

จากตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัตถุประสงค์ที่ 4 ผลการสร้างสมการภาวะผู้นำการเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตัวแปร	b	S.E.	β	t	P
ค่าคงที่ (constant)	1.432	0.124		11.534**	0.000
ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	0.719	0.029	0.823	25.218**	0.000
ค่าคงที่ (a) = 0.075					
R = 0.823 ^a , R ² = 0.677, Adjusted R ² = 0.676, S.E. _{est} = 0.37665, F = 653.957, Sig. = .000					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Linear Regression) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R) เท่ากับ 0.823 ค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R^2) เท่ากับ 0.677 สามารถร่วมกันพยากรณ์ คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาได้ร้อยละ 67.70 และสามารถนำมาเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ } \hat{Y} = 1.432 + 0.719 (X)$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน } \hat{Z}_y = 0.823 + 0.719 (X)$$

จากสมการพยากรณ์แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) เปลี่ยนไป 1 หน่วย ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา (Y) เปลี่ยนไปที่ 0.719 หน่วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X}) เท่ากับ 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.88 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ค่าเฉลี่ยเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X}) เท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.88 รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.88 และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเสริมพลังอำนาจ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.93 ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ สุพรรณิ บัญญุก และคณะ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารกับความมีประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ คือ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ (สุพรรณิ บัญญุก และคณะ, 2562) และอีกทั้งยังมีการศึกษาของ นพรินทร์ สุบินรัตน์ และพิมพ์อร สดเอี่ยม ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .695$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (นพรินทร์ สุบินรัตน์ และพิมพ์อร สดเอี่ยม, 2561)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการศึกษาคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ระดับอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.79 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อและอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.74

รองลงมา คือ ด้านประสิทธิภาพการสื่อสาร ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.77 และด้านการปรับปรุงระบบการทำงาน ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.81 และน้อยที่สุดคือด้านการเปิดเผยข้อมูล ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.78 ตามแนวคิดของ ชรินรัตน์ แผงดี และคณะ ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารสถานศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า ระบบการบริหารหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลักการ 10 ประการ คือ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อ/สามารถตรวจสอบได้ หลักเปิดเผย/โปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ หลักการกระจายอำนาจ และหลักคุณธรรม/จริยธรรม (ชรินรัตน์ แผงดี และคณะ, 2562) และการศึกษาของ ผจญ อหันทะ และคณะ ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า แนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล คือ หลักนิติธรรมการบริหารงานต้องดำเนินการตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับให้เคร่งครัดด้วยความเมตตา หลักคุณธรรมต้องยึดหลักของความเมตตาธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติ หลักความโปร่งใสต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใสด้วยชี้แจงเหตุผล ด้วยความตรงไปตรงมาสามารถตรวจสอบ หลักการมีส่วนร่วมควรปรึกษาหารือในการดำเนินการ ทุกคนมีส่วนร่วมเสนอแนะ หลักความรับผิดชอบต่อต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ตนเองชอบด้วยกฎหมายโดยความบริสุทธิ์ใจ และหลักความคุ้มค่า บุคลากรต้องคำนึงถึงการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับด้วยความรับผิดชอบต่อและประหยัดให้เกิดความคุ้มค่า (ผจญ อหันทะ และคณะ, 2559)

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังมีการศึกษาของ จาตุรงค์ ยตะโคตร และคณะ ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ (X1) ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ (X2) และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X3) มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (จาตุรงค์ ยตะโคตร และคณะ, 2564) นอกจากนี้การศึกษาของ รุ่งนภา เฮลเสตน และพูลสุข หิงคานนท์ ได้ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การโรงเรียนคริสเตียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับบรรยากาศในองค์กรของโรงเรียนคริสเตียน สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เขตจังหวัดเชียงราย - เชียงใหม่ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกในระดับมาก ($r = .87$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 (รุ่งนภา เฮลเสตน และพูลสุข หิงคานนท์, 2563)

วัตถุประสงค์ที่ 4 ผลการศึกษาภาวะผู้นำการเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของเอชรา ฮามี และคณะ ได้ศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างเชิงผลภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า มูลเชิงประจักษ์ โดยมี ค่า $X^2/df = 2.72$, $GFI = .99$, $AGFI = .96$, $RMR = .00$ และ $RMSEA = .05$ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรบรรยากาศองค์การและตัวแปรความคิดสร้างสรรค์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางมาตรฐาน เท่ากับ .60 และ .65 ตามลำดับ และตัวแปรภาวะ

ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรพลังอำนาจของครูและตัวแปร ความคิดสร้างสรรค์โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางมาตรฐาน เท่ากับ 67 และ .57 ตามลำดับ และพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มีอิทธิพลรวมต่อตัวแปรบรรยากาศองค์การและตัวแปรความคิดสร้างสรรค์โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางมาตรฐาน เท่ากับ .81 และ .65 ตามลำดับ และสอดคล้องกับสุพรรณิ บุญหนัก และคณะ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับความมีประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาตัวแปรที่มีค่าสัมพัทธ์ในแต่ละด้านของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (X3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (Y) ในระดับสูง (สุพรรณิ บุญหนัก และคณะ, 2562)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อวิสัยทัศน์ และควรร่วมระดมความคิดภายในองค์กรในการกำหนดวิสัย การนำวิสัยทัศน์มาประยุกต์ใช้กับการทำงาน เพื่อให้ครูและบุคลากรเห็นภาพวิสัยทัศน์ชัดเจน เชื่อมั่นว่าเปลี่ยนแปลงสำเร็จแล้วสถานศึกษาจะดีกว่าที่เป็นอยู่เดิม รวมถึงมีการพูดคุยถึงข้อวิตกกังวลของครูและบุคลากรที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงด้วยความจริงใจ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ศักยภาพที่ตนมีให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพขององค์กร ทั้งนี้ ผู้บริหารต้องรู้จักปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม การทำงานจากระบบการควบคุมมาเป็นระบบการสนับสนุน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการทำงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านการใช้อำนาจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรพัฒนารูปแบบ การบังคับบัญชาให้เป็นแบบกัลยาณมิตรเน้นการมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพิ่มมากขึ้น ไม่เลือกปฏิบัติ หรือการเอื้อประโยชน์ให้กลุ่มหรือพวกพ้อง ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา จากปัจจัยอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ปรับประยุกต์ให้เหมาะกับสถานศึกษาแต่ละแห่งและเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- จรัส อติวิทยากรณ์. (2554). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จาตุรงค์ ยตะโคตร และคณะ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 15(3), 16-31.
- ชรินทร์ ผ่างดี และคณะ. (2562). การพัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 21(1), 48-59.
- นพรินทร์ สุบินรัตน์ และพิมพ์อร สดเอี่ยม. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วารสารอินทนิลทักษิณสาร, 13(3), 67-82.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ผจญ อหันตะ และคณะ. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐในเขตเมือง จังหวัดขอนแก่น. วารสารธรรมทรรศน์, 15(3), 93-101.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2553). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ชลบุรี: มนต์รี.
- รุ่งนภา เฮลเสตน และพูลสุข หิงคานนท์. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การโรงเรียนคริสเตียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ, 14(4), 76-82.
- โรงเรียนประถมศึกษาจันทบุรี. (2565). โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. เรียกใช้เมื่อ 14 กันยายน 2565 จาก https://www.chan1.net/chan1_school.php.
- วรภัทร ภูเจริญ. (2547). บริหารงาน บริหารใจ. กรุงเทพมหานคร: อริยชน.
- สุพรรณณี บุญหนัก และคณะ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับความมีประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. วารสารบัณฑิต, 16 (74), 191-204.